

SZKOLENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH I RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA PRAKTYCZNIE O TRAUMIE, WIĘZI, RELACJACH I CODZIENNOŚCI W PIECZY ZASTĘPCZEJ

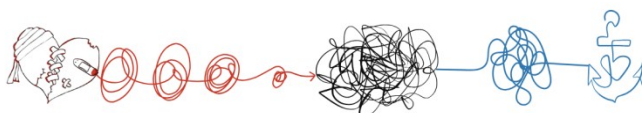
Nasze szkolenia dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka dotyczą tego, z czym naprawdę mierzy się rodzina po przyjęciu dziecka do pieczy: skutków traumy, budowania więzi, trudnych zachowań, relacji z rodziną biologiczną, dorastania, przeciążenia i wpływu pieczy na wszystkich domowników.

Nie zatrzymujemy się na pytaniu „dlaczego dziecko tak robi?”. Równie ważne jest dla nas to, **co z tą wiedzą zrobić w codziennym życiu**: jak reagować, jak stawiać granice, jak budować bezpieczeństwo i relację, jak chronić pozostałe dzieci i jak rozpoznać moment, w którym rodzina potrzebuje realnego wsparcia. Taki praktyczny kierunek widać w całym programie - od rozumienia zachowania dziecka po budowanie konkretnych strategii dla danej rodziny.

Szkolenia kierujemy przede wszystkim do **rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz innych osób, które na co dzień opiekują się dziećmi powierzonymi pieczy rodzinnej**. Poszczególne tematy mogą być realizowane jako osobne szkolenia, ale mogą też tworzyć dłuższy cykl. Standardowo planujemy je w formule **jedno- lub dwudniowej**, w zależności od zakresu tematu, doświadczenia grupy i czasu, jaki zamawiający chce przeznaczyć na pracę warsztatową, analizę przypadków i rozmowę o konkretnych sytuacjach uczestników.

Przedstawione programy są ramą, a nie sztywnym scenariuszem. Możemy je poszerzać, skracać, łączyć ze sobą albo mocniej koncentrować na wybranym problemie. Inaczej będzie wyglądało szkolenie dla rodzin, które dopiero zaczynają swoją drogę w pieczy, inaczej dla rodziców z wieloletnim doświadczeniem, a jeszcze inaczej dla grupy, która mierzy się obecnie z konkretnym kryzysem. Dobieramy poziom szczegółowości, przykłady i sposób pracy do uczestników oraz do tego, **z czym realnie wrócą po szkoleniu do swoich domów**.

Nie interesuje nas szkolenie, po którym uczestnik wychodzi z dużą ilością nowych pojęć i małą ilością odpowiedzi. Zależy nam na tym, żeby lepiej rozumiał dziecko, ale też siebie, własną rodzinę i sytuację, które pojawiają się każdego dnia. Dlatego łączymy wiedzę o traumie, więzi, rozwoju i funkcjonowaniu dziecka z praktyką rodziny zastępczej - również tą mniej wygodną: przeciążeniem, złością, konfliktem, poczuciem bezradności i pytaniem, jak pomagać dziecku, **nie tracąc po drodze całej rodziny**. Temu służą również programy poświęcone dzieciom biologicznym, innym dzieciom w pieczy i relacjom między dorosłymi.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

SPIS TREŚCI

SZKOLENIE 1. CODZIENNOŚĆ PO TRAUMIE. Od zrozumienia do codziennego działania. Szkolenie dla rodzin

zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	4
1. Trauma: co właściwie dzieje się z dzieckiem.....	4
2. Dziecko, które potrzebuje relacji i jednocześnie przed nią ucieka	4
3. Zachowanie jako informacja: co dziecko próbuje nam powiedzieć.....	4
4. Regulacja przed wychowaniem: co robić, kiedy dziecko traci kontrolę	4
5. Granice, zasady i konsekwencje: trauma nie oznacza, że wszystko wolno	5
6. Kiedy zachowanie staje się wyzwaniem: od trudności do kryzysu.....	5
7. Dziecko po traumie poza domem: szkoła, rówieśnicy i inne światy	5
8. Gdy rodzina zaczyna mieć dość.....	5
9. Od zachowania do strategii: co zabieramy do domu.....	6

SZKOLENIE 2. WIĘŹ, RELACJA I BEZPIECZEŃSTWO. Dziecko, które potrzebuje dorosłego i jednocześnie z nim walczy.

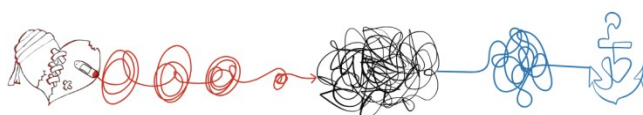
Szkolenie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	7
1. Więzy nie zaczyna się w rodzinie zastępczej.....	7
2. Style i zaburzenia przywiązania: podobne zachowania, różne znaczenie	7
3. Chcę być blisko ciebie, ale nie ufam ci: strategię dziecka w relacji z opiekunem	7
4. Kiedy zachowanie w relacji wygląda jak manipulacja	7
5. Bliskość, która nie zawsze wygląda jak bliskość.....	8
6. Jak naprawdę buduje się więź w rodzinie zastępczej	8
7. Która mama jest moją mamą? Rodzina biologiczna i konflikt lojalności.....	8
8. Kontakty z rodziną biologiczną: co dzieje się z więziami przed, w trakcie i po spotkaniu	8
9. Opiekun też jest częścią relacji.....	9
10. Relacji nie buduje się „metodą”: co naprawdę pomaga	9

SZKOLENIE 3. RODZINA ZASTĘPCZA JAKO RODZINA. Nie tylko dziecko umieszczone w pieczy. Szkolenie dla rodzin

zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	10
1. Jedno dziecko przychodzi do rodziny, ale zmienia się cały system.....	10
2. Dzieci biologiczne rodziców zastępczych: ci, o których system łatwo zapomina.....	10
3. Przecież się zgodzili: zgoda dziecka nie oznacza gotowości na konsekwencje.....	10
4. Dzieci, które już były w rodzinie: każde nowe umieszczenie zmienia wcześniejsze relacje.....	10
5. Rodzeństwo: wspólna historia nie zawsze oznacza wspólne potrzeby	11
6. Co dziecko w pieczy robi z relacją między dorosłymi.....	11
7. Dziecko może wejść między dorosłych bez świadomej intencji.....	11
8. Rodzina zastępcza nie żyje tylko we własnym domu	11
9. Kiedy jedna osoba potrzebuje coraz więcej, a reszta rodziny zaczyna znikać.....	12
10. Kryzys rodziny, a nie tylko kryzys dziecka	12
11. Jak chronić rodzinę, nie rezygnując z pomagania.....	12
12. Rodzina ma przetrwać pieczę: podsumowanie	12

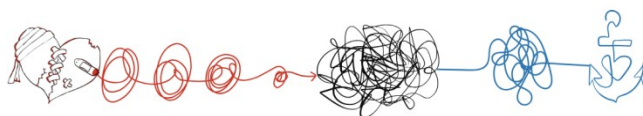
SZKOLENIE 4. DORASTANIE W PIECZY ZASTĘPCZEJ. Kiedy dziecko staje się nastolatkiem albo trafia do rodziny jako

nastolatek. Szkolenie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	13
1. Nastolatek to nie większe dziecko	13
2. Kiedy razem z nastolatkiem dorasta jego trauma	13
3. Gdy nastolatek dopiero trafia do rodziny zastępczej.....	13

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

4. Czy można zbudować więź, kiedy do osiemnastki zostały dwa lata?	13
5. Autonomia czy kontrola: ile wolności może dostać nastolatek	14
6. Rówieśnicy: świat, którego rodzic nie jest już centrum	14
7. Internet, seksualność, używki i zachowania ryzykowne.....	14
8. Kim właściwie jestem? Tożsamość i historia nastolatka w pieczy	15
9. Rodzina biologiczna wraca na pierwszy plan	15
10. Osiemnastka: magiczna granica, która niczego magicznie nie zmienia.....	15
11. Co zostaje po pieczy?.....	15
SZKOLENIE 5. TBRI® W CODZIENNOŚCI RODZINY ZASTĘPCZEJ. Jak budować bezpieczeństwo, relacje i współpracę z dzieckiem po trudnych doświadczeniach.....	
1. TBRI®: na czym naprawdę polega?	16
2. Wzmacnianie (empowering): najpierw ciało i poczucie bezpieczeństwa.....	16
3. Łączenie (connecting): relacja przed korektą.....	16
4. Korygowanie (correcting): jak stawiać granice po TBRI®.....	16
5. TBRI® przy zachowaniach, które najbardziej obciążają rodzinę.....	17
6. TBRI® a więź i wcześniejsze doświadczenia dziecka.....	17
7. TBRI® w realnym domu, a nie w idealnych warunkach.....	17
8. Kiedy TBRI® nie wystarcza.....	17
9. Od teorii do konkretnego: budowanie własnego planu TBRI®	17

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

SZKOLENIE 1. CODZIENNOŚĆ PO TRAUMIE. Od zrozumienia do codziennego działania.

Szkolenie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

1. Trauma: co właściwie dzieje się z dzieckiem

- Trauma jako reakcja układu nerwowego, a nie tylko wydarzenie z przeszłości.
- Różnica między trudnym doświadczeniem, stresem przewlekłym i traumą rozwojową.
- Negatywne doświadczenia z dzieciństwa (ACE) i ich wpływ na rozwój dziecka.
- Dlaczego dziecko jest już bezpieczne, a jego organizm nadal zachowuje się tak, jakby zagrożenie trwało.
- Reakcje obronne: walka, ucieczka, zamrożenie i podporządkowanie.
- Dlaczego zachowanie, które wygląda na celowe, często nim nie jest.

2. Dziecko, które potrzebuje relacji i jednocześnie przed nią ucieka

- Jak wcześniejsze doświadczenia wpływają na tworzenie więzi z nowymi opiekunami.
- Dlaczego dziecko może jednocześnie bardzo potrzebować dorosłego i go odrzucać.
- Kontrola, testowanie, prowokowanie i sprawdzanie dorosłego jako strategię bezpieczeństwa.
- Czy nadal będziesz, jeśli zrobię wszystko, żebyś nie chciał być? Mechanizm niszczenia relacji.
- Trudności z przyjmowaniem pomocy, troski i bliskości.
- Jak budować relację bez rezygnowania z roli dorosłego.

3. Zachowanie jako informacja: co dziecko próbuje nam powiedzieć

- Złość, agresja, kłamstwa, kradzieże, prowokacje, niszczenie rzeczy i ucieczki: różne zachowania, różne funkcje.
- Dlaczego dziecko po traumie często reaguje „za mocno” na pozornie niewielkie sytuacje.
- Co może kryć się za potrzebą ciągłego kontrolowania ludzi i otoczenia.
- Zachowania regresywne, wycofanie, „odcinanie się” i pozorna obojętność.
- Dlaczego podobne zachowanie nie zawsze wymaga takiej samej reakcji dorosłego.
- Jak przejść od pytania „jak to zatrzymać?” do pytania „co uruchomiło tę reakcję i czego dziecko teraz potrzebuje?”

4. Regulacja przed wychowaniem: co robić, kiedy dziecko traci kontrolę

- Jak rozpoznać narastające pobudzenie zanim pojawi się wybuch.
- Co dzieje się z myśleniem dziecka w silnych emocjach.
- Dlaczego tłumaczenie, negocjowanie i odwoływanie się do konsekwencji w czasie kryzysu często nie działa.
- Co pomaga dziecku wrócić do równowagi.
- Rola dorosłego w regulacji: jak nie dać się wciągnąć w eskalację.
- Co robić w trakcie wybuchu, a do czego wracać dopiero po jego zakończeniu.
- Jak rozmawiać po kryzysie, żeby nie zamienić rozmowy w kolejną karę.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

5. Granice, zasady i konsekwencje: trauma nie oznacza, że wszystko wolno

- Dlaczego bezpieczeństwo wymaga przewidywalnych granic.
- Granica i kara nie są tym samym.
- Czego możemy wymagać od dziecka po traumie, a kiedy wymagania trzeba dostosować.
- Dlaczego klasyczne konsekwencje bywają nieskuteczne.
- Co zrobić, kiedy dziecko „wie, ale znowu zrobiło to samo”.
- Jak budować zasady, których dorosły jest w stanie konsekwentnie przestrzegać.
- Kiedy odpuszczenie jest rozsądnym dostosowaniem, a kiedy wzmacnia zachowanie niebezpieczne.
- Jak chronić pozostałe dzieci i dorosłych bez odrzucania dziecka, które jest źródłem trudności.

6. Kiedy zachowanie staje się wyzwaniem: od trudności do kryzysu

- Agresja wobec dorosłych, rodzeństwa i innych dzieci.
- Autoagresja i zachowania zagrażające bezpieczeństwu.
- Niszczenie przedmiotów, ucieczki i zachowania wysokiego ryzyka.
- Kradzieże, uporczywe kłamstwa i zachowania prowokacyjne.
- Zachowania seksualizowane: kiedy mogą być sygnałem doświadczeń dziecka i kiedy wymagają pilnej reakcji.
- Jak odróżnić zachowanie trudne od zachowania niebezpiecznego.
- Jak organizować bezpieczeństwo rodziny w sytuacji eskalacji.
- Kiedy potrzebna jest konsultacja, interwencja specjalistyczna albo zmiana dotychczasowego planu pomocy.

7. Dziecko po traumie poza domem: szkoła, rówieśnicy i inne światy

- Dlaczego dziecko może funkcjonować zupełnie inaczej w domu i w szkole.
- „W szkole nie ma żadnych problemów”: co to naprawdę może oznaczać.
- Maskowanie, napięcie i odreagowanie w bezpiecznym miejscu.
- Trudności z koncentracją, pamięcią, organizacją i wykonywaniem poleceń.
- Relacje rówieśnicze, odrzucenie, konflikty i potrzeba przynależności.
- Jak rozmawiać ze szkołą, kiedy rodzic i nauczyciel widzą dwa zupełnie różne dzieci.
- Jak chronić dziecko przed kolejnymi doświadczeniami porażki bez zdejmowania z niego wszystkich wymagań.

8. Gdy rodzina zaczyna mieć dość

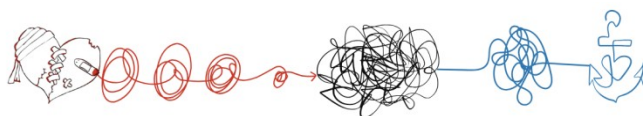
- Przeciążenie rodzica zastępczego: jakie sygnały łatwo zlekceważyć.
- Złość na dziecko, bezradność i poczucie winy: emocje, o których trudno mówić.
- Wpływ trudności dziecka na rodzeństwo, dzieci biologiczne i relacje dorosłych.
- Dlaczego prośenie o pomoc nie powinno zaczynać się dopiero w momencie kryzysu.
- Jak odróżnić chwilowe przeciążenie od sytuacji, w której dotychczasowy sposób funkcjonowania rodziny przestaje być bezpieczny.
- Kiedy „jeszcze trochę wytrzymamy” może być złym planem.
- Jakiej pomocy rodzina może potrzebować i jak o nią mówić.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

9. Od zachowania do strategii: co zabieramy do domu

- Jak patrzeć na zachowanie dziecka przez pryzmat jego funkcji, a nie wyłącznie skutku.
- Co możemy zmienić po stronie środowiska, zanim zaczniemy oczekiwać zmiany od dziecka.
- Jak wybierać priorytety kiedy nie da się pracować nad wszystkim jednocześnie.
- Co robić częściej, czego robić mniej, a z czego czasem całkowicie zrezygnować.
- Analiza codziennych sytuacji zgłaszanych przez uczestników.
- Budowanie indywidualnych strategii dla konkretnych dzieci i rodzin.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

SZKOLENIE 2. WIĘŹ, RELACJA I BEZPIECZEŃSTWO.

Dziecko, które potrzebuje dorosłego i jednocześnie z nim walczy.

Szkolenie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

1. Więzy nie zaczyna się w rodzinie zastępczej

- Jak pierwsze relacje z dorosłymi budują dziecięce przekonania o sobie, innych ludziach i świecie.
- Przywiązanie jako sposób organizowania bezpieczeństwa, a nie miara tego, czy dziecko „kocha” opiekuna.
- Co dziecko wnosi do nowej rodziny ze swoich wcześniejszych relacji.
- Dlaczego zmiana opiekuna nie oznacza automatycznie zmiany wcześniejszych wzorców.
- Jak doświadczenie zaniedbania, przemocy, chaosu i kolejnych rozstań może wpływać na sposób tworzenia nowych relacji.
- Dlaczego dziecko może nie potrafić korzystać z bezpiecznej relacji nawet wtedy, gdy bardzo jej potrzebuje.

2. Style i zaburzenia przywiązania: podobne zachowania, różne znaczenie

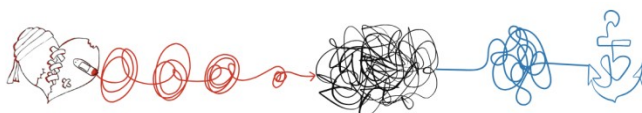
- Bezpieczne i pozabezpieczne wzorce przywiązania: jak mogą wyglądać w codziennym funkcjonowaniu dziecka.
- Przywiązanie zdeorganizowane: kiedy osoba, która powinna chronić, była jednocześnie źródłem zagrożenia.
- Różnica między trudnościami w budowaniu więzi, pozabezpiecznym wzorcem przywiązania a zaburzeniem przywiązania.
- Reaktywne zaburzenie przywiązania i zaburzenie zaangażowania społecznego z odhamowaniem: co oznaczają te rozpoznania, a czego nie oznaczają.
- Dlaczego nie każde dziecko unikające bliskości ma „zaburzenia więzi”.
- Pułapka tłumaczenia wszystkich trudnych zachowań dziecka przywiązaniem.

3. Chcę być blisko ciebie, ale nie ufam ci: strategie dziecka w relacji z opiekunem

- Dlaczego dziecko może aktywnie odrzucać osobę, której najbardziej potrzebuje.
- Przyciąganie i odpychanie: relacja, w której bliskość jednocześnie uspokaja i zagraża.
- Kontrolowanie dorosłego jako sposób radzenia sobie z niepewnością.
- Testowanie trwałości relacji: „co muszę zrobić, żebyś też mnie zostawił?”.
- Prowokowanie odrzucenia i potwierdzanie wcześniejszych przekonań o sobie.
- Nadmierna samodzielność: dziecko, które „nikogo nie potrzebuje”.
- Trudność z proszeniem o pomoc i przyjmowaniem troski.
- Dlaczego dla niektórych dzieci zależność od dorosłego jest bardziej zagrażająca niż samotność.

4. Kiedy zachowanie w relacji wygląda jak manipulacja

- Kontrolowanie informacji, ludzi i relacji.
- Kłamstwo jako sposób zarządzania tym, co dorosły wie o dziecku.
- Dzielenie dorosłych i budowanie różnych wersji rzeczywistości w różnych relacjach.
- Prowokowanie konfliktu między opiekunami.
- „Jesteś najlepszą mamą” / „nienawidzę cię i nigdy nie byłeś moją mamą”: skrajności w przeżywaniu relacji.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

- Dlaczego próba „zdemaskowania manipulacji” często tylko pogłębia problem.
- Jak nie oddać dziecku kontroli nad rodziną, a jednocześnie nie wejść z nim w walkę o władzę.

5. Bliskość, która nie zawsze wygląda jak bliskość

- Dlaczego przywiązania nie mierzymy ilością przytulania, zwierzeń czy deklaracji miłości.
- Dziecko unikające kontaktu i dziecko domagające się ciągłej obecności dorosłego: dwa różne sposoby szukania bezpieczeństwa.
- Nadmierna poufałość wobec obcych dorosłych: dlaczego nie oznacza otwartości i bycia towarzyskim.
- Dziecko, które szybko mówi „mamo”, „tato”, „kocham cię”: co możemy, a czego nie możemy z tego wnioskować.
- Trudność z rozróżnianiem relacji bliskich, znajomych i obcych.
- Jak uczyć bezpiecznej bliskości bez zawstydzania dziecka.
- Dotyk, czułość i fizyczna bliskość: kiedy pomagają, a kiedy dziecko potrzebuje większej kontroli nad dystansem.

6. Jak naprawdę buduje się więź w rodzinie zastępczej

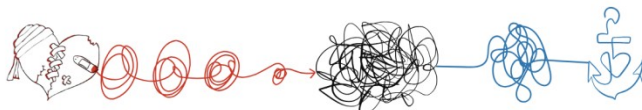
- Więź jako efekt tysięcy małych doświadczeń, a nie jednego „przełomowego” momentu.
- Przewidywalność dorosłego jako fundament zaufania.
- Dostępność bez narzucania bliskości.
- Jak odpowiadać na odrzucenie dziecka bez wycofania się z relacji.
- Jak pokazywać: „możesz być zły na mnie i nadal tu jestem”.
- Naprawianie relacji po konflikcie: dlaczego nie musimy być idealnymi opiekunami.
- Jak budować doświadczenie zależności, która nie oznacza utraty kontroli.
- Rytuály, wspólne doświadczenia i zwykła codzienność jako przestrzeń budowania więzi.
- Dlaczego przywiązanie rozwija się w różnym tempie i nie da się go przyspieszyć wymaganiem wdzięczności, czułości czy lojalności.
- Jak zauważać małe zmiany, które świadczą o rosnącym zaufaniu.

7. Która mama jest moją mamą? Rodzina biologiczna i konflikt lojalności

- Nowa więź nie wymaga wymazania wcześniejszych więzi.
- Dlaczego przywiązanie do rodzica biologicznego może trwać mimo przemocy, zaniedbania i wieloletniej rozłąki.
- Idealizacja rodziny biologicznej i ochrona jej obrazu.
- Dlaczego dziecko może bronić rodzica, który je krzywdził.
- Konflikt lojalności: „jeśli pokocham was, zdradzę ich”.
- Odrzucanie rodziny zastępczej przed kontaktem lub po kontakcie z rodziną biologiczną.
- Powrót do dawnych zachowań, napięcia i chaosu po spotkaniach.
- Jak nie wchodzić w rywalizację z rodzicem biologicznym.
- Jak mówić o rodzinie biologicznej prawdziwie, ale bez odbierania dziecku prawa do własnych uczuć.
- Jak pozwolić dziecku mieć więcej niż jedną ważną relację.

8. Kontakty z rodziną biologiczną: co dzieje się z więzią przed, w trakcie i po spotkaniu

- Dlaczego reakcja dziecka na kontakt nie zawsze mówi wprost, czy kontakt był „dobry” czy „zły”.
- Napięcie przed spotkaniem, zachowanie podczas niego i odreagowanie po powrocie.
- Dziecko, które bardzo chce jechać na kontakt i po nim się rozpada.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

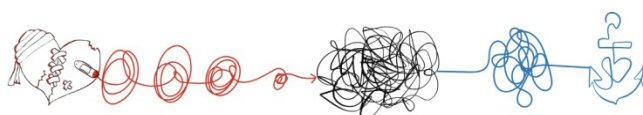
- Dziecko, które nie chce jechać, ale tęskni za rodzicem.
- Obietnice, prezenty, plany powrotu i komunikaty rodziców biologicznych: jak pomagają lub komplikują sytuację dziecka.
- Jak przygotować dziecko do kontaktu bez wzmacniania lęku.
- Jak przyjąć dziecko po spotkaniu bez przesłuchiwania i oceniania.
- Co obserwować i co przekazywać koordynatorowi lub innym osobom odpowiedzialnym za organizację kontaktów.
- Kiedy kontakt nie służy dziecku: co rodzina zastępcza może i powinna zrobić, aby jego głos, reakcje i bezpieczeństwo zostały uwzględnione przy podejmowaniu decyzji o dalszych kontaktach.

9. Opiekun też jest częścią relacji

- Co dzieje się z dorosłym, który przez miesiące daje bliskość i doświadcza odrzucenia.
- Naturalna potrzeba wzajemności i co się dzieje, gdy jej brakuje.
- Dlaczego brak wdzięczności, czułości czy „przywiązania” dziecka może boleć bardziej, niż rodzic chce przyznać.
- Złość, zazdrość o rodzinę biologiczną, rozczarowanie i poczucie porażki: uczucia, które mogą pojawiać się w rodzinie zastępczej.
- Jak własna historia relacji dorosłego wpływa na jego reakcję na dziecko.
- Jak nie interpretować wszystkiego jako osobistego odrzucenia.
- Kiedy opiekun potrzebuje wsparcia, żeby nadal móc być bezpiecznym dorosłym dla dziecka.

10. Relacji nie buduje się „metodą”: co naprawdę pomaga

- Bezpieczna więź jako proces, a nie zestaw technik.
- Czego nie da się przyspieszyć.
- Jak odróżnić budowanie relacji od wymuszania bliskości.
- Co rodzic może zmienić po swojej stronie.
- Jak reagować na strategie dziecka, nie wzmacniając ich, ale też nie karząc dziecka za sposób, którego nauczyło się wcześniej.
- Analiza sytuacji relacyjnych zgłaszanych przez uczestników.
- Jak zauważać postęp, nawet jeśli dziecko nadal sprawia trudności.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

SZKOLENIE 3. RODZINA ZASTĘPCZA JAKO RODZINA.

Nie tylko dziecko umieszczone w pieczy.

Szkolenie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

1. Jedno dziecko przychodzi do rodziny, ale zmienia się cały system

- Decyzja o przyjęciu dziecka do pieczy jako zmiana dotycząca wszystkich członków rodziny.
- Jak zmienia się rytm dnia, podział uwagi, przestrzeń, zasady i sposób podejmowania decyzji.
- Dlaczego nawet dobrze przygotowana rodzina nie jest w stanie przewidzieć wszystkich konsekwencji tej zmiany.
- Różnica między „chcemy pomóc dziecku” a „jesteśmy gotowi żyć jako rodzina zastępcza”.
- Jak nowe dziecko wpływa na dotychczasowe role w rodzinie.
- Dlaczego trudności nie muszą oznaczać, że decyzja o przyjęciu dziecka była błędem.

2. Dzieci biologiczne rodziców zastępczych: ci, o których system łatwo zapomina

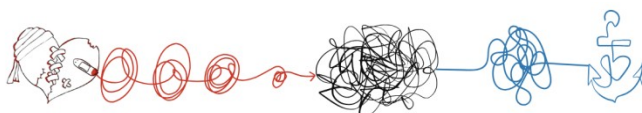
- Co dla dziecka biologicznego oznacza decyzja rodziców o przyjęciu innego dziecka do rodziny.
- Dzielenie rodziców, domu, czasu, uwagi i zasobów z dzieckiem, które często potrzebuje ich więcej.
- Utrata dotychczasowego miejsca w rodzinie i zmiana relacji z rodzicami.
- „On może więcej, bo dużo przeszedł”: jak dzieci biologiczne przeżywają nierówność zasad i oczekiwań.
- Złość, zazdrość, poczucie niesprawiedliwości i wstyd z powodu własnych emocji.
- Dziecko biologiczne jako „to, które sobie poradzi”: ryzyko zbyt dużych oczekiwań.
- Kiedy pomaganie rodzicom zaczyna oznaczać rezygnację z własnych potrzeb.
- Jak rozmawiać z dziećmi biologicznymi również wtedy, gdy ich odpowiedzi są niewygodne.

3. Przecież się zgodzili: zgoda dziecka nie oznacza gotowości na konsekwencje

- Co właściwie może znaczyć zgoda dziecka biologicznego na przyjęcie dziecka do pieczy.
- Dlaczego dziecko nie jest w stanie przewidzieć, na co naprawdę się zgadza.
- Idealistyczne wyobrażenie o „nowym bracie” lub „nowej siostrze” a codzienność.
- Prawo dziecka do zmiany zdania, złości i żalu.
- Dlaczego rodzic nie powinien oczekiwać wdzięczności za wspólną decyzję dorosłych.
- Jak reagować, gdy dziecko biologiczne mówi: „nie chcę już, żeby on z nami mieszkał”.
- Jak odróżnić chwilowy konflikt od sytuacji, w której potrzeby dziecka biologicznego zostały rzeczywiście zepchnięte na dalszy plan.

4. Dzieci, które już były w rodzinie: każde nowe umieszczenie zmienia wcześniejsze relacje

- Jak przyjęcie kolejnego dziecka wpływa na dzieci, które już wcześniej zostały umieszczone w rodzinie.
- Lęk przed utratą miejsca, uwagi i szczególnej relacji z opiekunem.
- Powrót wcześniejszych trudności po pojawieniu się nowego dziecka.
- Rywalizacja o dorosłego, kontrolowanie, zazdrość i walki o pozycję.
- „Byłem tu pierwszy”: znaczenie kolejności pojawiania się dzieci w rodzinie.
- Dziecko spokojniejsze, które zaczyna funkcjonować gorzej, gdy uwagę rodziny pochłania dziecko w większym kryzysie.
- Jak nie budować hierarchii dzieci według tego, które „ma większe problemy”.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

- Kiedy kolejne umieszczenie przekracza realne możliwości rodziny mimo formalnej gotowości do przyjęcia dziecka.

5. Rodzeństwo: wspólna historia nie zawsze oznacza wspólne potrzeby

- Rodzeństwo biologiczne umieszczone razem: korzyści i obciążenia.
- Role wyniesione z rodziny biologicznej: opiekun, mediator, „grzeczne dziecko”, „sprawca problemów”.
- Parentyfikacja i trudność w oddaniu odpowiedzialności dorosłym.
- Silne sojusze między rodzeństwem i wykluczanie rodziców zastępczych.
- Przemoc i podporządkowanie między dziećmi jako element wcześniejszego funkcjonowania rodziny.
- Dlaczego wspólne umieszczenie nie zawsze oznacza, że dzieci mają tworzyć jedną nierozłączną grupę.
- Budowanie indywidualnej relacji z każdym dzieckiem.
- Prawo rodzeństwa do różnych emocji, potrzeb i tempa budowania więzi z rodziną zastępczą.

6. Co dziecko w pieczy robi z relacją między dorosłymi

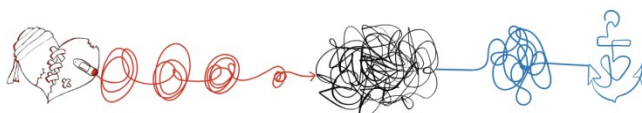
- Różne sposoby reagowania partnerów na zachowanie dziecka.
- Jeden dorosły bardziej chroni, drugi bardziej wymaga – jak powstają konflikty wokół wychowania.
- Kiedy dziecko staje się głównym tematem wszystkich rozmów.
- Jak chroniczne napięcie zmienia cierpliwość, bliskość i sposób rozwiązywania konfliktów między partnerami.
- „Ty go zawsze usprawiedliwiasz” i „ty go w ogóle nie rozumiesz”: typowe polaryzacje w rodzinie.
- Co dzieje się, gdy jeden z rodziców zaczyna mieć dość wcześniej niż drugi.
- Jak nie doprowadzić do sytuacji, w której rodzina funkcjonuje wyłącznie wokół kryzysów dziecka.
- Jak podejmować wspólne decyzje, kiedy emocje i ocena sytuacji są zupełnie różne.

7. Dziecko może wejść między dorosłych bez świadomej intencji

- Dlaczego dzieci po trudnych doświadczeniach szybko rozpoznają różnice między opiekunami.
- Szukanie bezpieczniejszego dorosłego i unikanie tego, który częściej stawia granice.
- Przekazywanie różnych wersji wydarzeń różnym osobom.
- Tworzenie sojuszu z jednym z opiekunów.
- Jak konflikt między dorosłymi może utrzymywać trudne strategie dziecka.
- Dlaczego odpowiedzią nie powinno być „udowodnienie dziecku manipulacji”.
- Jak dorośli mogą zachować wspólną linię bez wymagania całkowitej zgodności poglądów.

8. Rodzina zastępcza nie żyje tylko we własnym domu

- Wpływ PCPR, sądu, szkoły, poradni, specjalistów i rodziny biologicznej na funkcjonowanie rodziny.
- Decyzje dotyczące dziecka podejmowane poza rodziną i ich konsekwencje dla wszystkich domowników.
- Kontakty z rodziną biologiczną jako wydarzenie, które przeżywa nie tylko dziecko w pieczy.
- Jak napięcie przed kontaktem i po kontakcie może wpływać na rodzeństwo i relacje w domu.
- Brak prywatności i poczucie ciągłej oceny.
- Kiedy rodzina ma poczucie, że musi stale udowadniać swoje kompetencje.
- Jak mówić o potrzebach całej rodziny, a nie wyłącznie dziecka umieszczonego w pieczy.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

9. Kiedy jedna osoba potrzebuje coraz więcej, a reszta rodziny zaczyna znikać

- Dziecko w kryzysie jako centrum funkcjonowania całego domu.
- Jak stopniowo ogranicza się życie rodzeństwa, partnerów i całej rodziny.
- Rezygnacja z wyjazdów, spotkań, aktywności i zwykłej spontaniczności.
- Dostosowanie całej rodziny do jednego dziecka: kiedy pomaga, a kiedy zaczyna szkodzić.
- Sygnały, że pozostałe dzieci płacą zbyt wysoką cenę za stabilność jednego umieszczenia.
- Jak zauważyć, że relacja partnerska również zaczyna być zagrożona.
- Dlaczego „damy radę” nie zawsze jest najlepszym kryterium podejmowania kolejnych decyzji.

10. Kryzys rodziny, a nie tylko kryzys dziecka

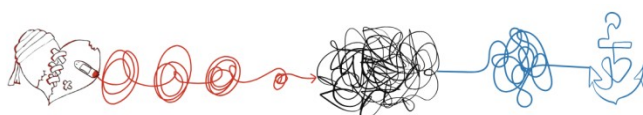
- Jak rozpoznać przeciążenie całego systemu rodzinnego.
- Różnica między trudnym okresem a długotrwałym funkcjonowaniem ponad możliwości.
- Bezradność, złość, żal i fantazja o „normalnym życiu”: emocje, o których rodziny rzadko mówią.
- Kiedy rodzice zaczynają chronić jedno dziecko kosztem pozostałych.
- Jak rozmawiać o tym, że dotychczasowe rozwiązanie przestało działać.
- Dlaczego prośba o zmianę, pomoc lub odciążenie nie musi oznaczać porażki rodziny.
- Kiedy potrzebna jest realna interwencja z zewnątrz, a nie kolejne zalecenie, żeby „jeszcze spróbować”.

11. Jak chronić rodzinę, nie rezygnując z pomagania

- Regularne sprawdzanie potrzeb wszystkich członków rodziny.
- Tworzenie czasu i przestrzeni, które nie należą do pieczy zastępczej.
- Indywidualna relacja rodzica z każdym dzieckiem.
- Ochrona relacji między partnerami przed całkowitym podporządkowaniem jej problemom wychowawczym.
- Prawo dzieci biologicznych i zastępczych do własnych granic.
- Rozpoznawanie własnych ograniczeń przed pojawieniem się kryzysu.
- Jak mówić systemowi o trudnościach wcześniej, konkretnie i bez poczucia, że trzeba najpierw „udowodnić”, że sytuacja jest wystarczająco zła.
- Jak podejmować decyzje dotyczące kolejnych umieszczeń z perspektywy całej rodziny.

12. Rodzina ma przetrwać pieczę: podsumowanie

- Czego potrzebuje dziecko umieszczone w pieczy, a czego potrzebuje rodzina, która ma mu to zapewnić.
- Dlaczego dobro dziecka w pieczy nie może oznaczać ignorowania dobra pozostałych dzieci.
- Jak rozpoznawać koszty, zanim staną się kryzysem.
- Co można zmienić w codziennym funkcjonowaniu rodziny od razu.
- Analiza doświadczeń i dylematów uczestników.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

SZKOLENIE 4. DORASTANIE W PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Kiedy dziecko staje się nastolatkiem albo trafia do rodziny jako nastolatek.

Szkolenie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

1. Nastolatek to nie większe dziecko

- Co zmienia okres dojrzewania w funkcjonowaniu młodego człowieka.
- Potrzeba autonomii, niezależności i wpływu na własne życie.
- Rozwój kontroli impulsów, przewidywania konsekwencji i podejmowania decyzji.
- Znaczenie grupy rówieśniczej i stopniowe przesuwanie się punktu odniesienia z rodziny na świat poza nią.
- Intensywność emocji i poszukiwanie nowych doświadczeń.
- Bunt jako element rozwoju: gdzie kończy się „zwykłe dorastanie”, a zaczynają trudności wymagające większej uwagi.
- Dlaczego metody, które działały kilka lat wcześniej, mogą nagle przestać działać.

2. Kiedy razem z nastolatkiem dorasta jego trauma

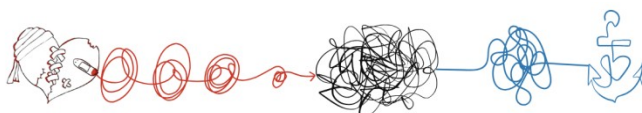
- Jak okres dojrzewania może uruchamiać wcześniejsze doświadczenia na nowym poziomie.
- Trauma rozwojowa a impulsywność, potrzeba kontroli, trudności w regulacji i przewidywaniu konsekwencji.
- Dlaczego rosnące możliwości nastolatka nie zawsze oznaczają równie szybko rosnącą dojrzałość emocjonalną.
- Rozbieżność między wyglądem, wiekiem metrykalnym i możliwościami funkcjonalnymi.
- Zachowania ryzykowne jako poszukiwanie regulacji, przynależności, akceptacji lub kontroli.
- Jak nie tłumaczyć traumą wszystkiego, co robi nastolatek.
- Kiedy trudności są częścią dorastania, kiedy konsekwencją wcześniejszych doświadczeń, a kiedy wymagają specjalistycznej diagnozy lub interwencji.

3. Gdy nastolatek dopiero trafia do rodziny zastępczej

- Co oznacza wejście do obcej rodziny w wieku 14, 15 czy 16 lat.
- Nastolatek przychodzi z kilkunastoletnią historią relacji, zasad, lojalności i sposobów radzenia sobie.
- Rodzina zastępcza jako pomoc, której młody człowiek wcale nie musiał chcieć.
- „Nie potrzebuję nowych rodziców”: dlaczego to nie musi oznaczać odrzucenia możliwości zbudowania ważnej relacji.
- Pierwsze tygodnie: czego nie próbować przyspieszać.
- Jak budować poczucie przynależności bez oczekiwania, że nastolatek zacznie traktować nowych opiekunów jak rodziców.
- Szacunek dla dotychczasowej historii, nawyków i ważnych osób w życiu młodego człowieka.
- Jak wprowadzać zasady do relacji, która dopiero powstaje.
- Co zrobić z naturalną potrzebą rodziny: „chcemy, żeby poczuł się jednym z nas”.

4. Czy można zbudować więź, kiedy do osiemnastki zostały dwa lata?

- Więzy nie wymaga kilkunastu wspólnie przeżytych lat.
- Dlaczego celem nie zawsze powinno być stworzenie relacji przypominającej relację rodzic–dziecko budowaną od wczesnego dzieciństwa.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

- Bezpieczny dorosły zamiast „nowej mamy” i „nowego taty”.
- Jak buduje się zaufanie z nastolatkiem, który nauczył się polegać przede wszystkim na sobie.
- Dostępność bez narzucania bliskości.
- Przewidywalność, dotrzymywanie słowa i respektowanie granic jako fundament relacji.
- Wspólne działanie zamiast wymuszania rozmów o emocjach.
- Dlaczego nastolatek może zacząć korzystać z relacji długo przed tym, zanim zacznie ją nazywać.
- Małe sygnały zaufania, które łatwo przeoczyć.
- Jak przyjąć fakt, że relacja może rozwinąć się dopiero po osiągnięciu przez młodego człowieka pełnoletności.

5. Autonomia czy kontrola: ile wolności może dostać nastolatek

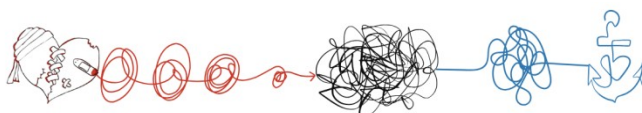
- Potrzeba samostanowienia a odpowiedzialność dorosłego za bezpieczeństwo.
- Dlaczego nadmierna kontrola może zwiększać ukrywanie zachowań zamiast zwiększać bezpieczeństwo.
- Telefon, internet, godziny powrotów, znajomi, nocowanie poza domem: jak budować zasady adekwatne do wieku i możliwości konkretnego nastolatka.
- Zaufanie: czy trzeba na nie „zasłużyć” i jak można je odbudowywać.
- Jak stopniowo przekazywać odpowiedzialność.
- Co zrobić, kiedy wiek mówi „powinien już umieć”, a funkcjonowanie pokazuje coś innego.
- Granice, których nie negocjujemy, i obszary, w których nastolatek powinien mieć realny wybór.
- Jak pozwalać doświadczać naturalnych konsekwencji bez wycofywania ochrony.

6. Rówieśnicy: świat, którego rodzic nie jest już centrum

- Potrzeba przynależności i szczególne znaczenie akceptacji rówieśniczej dla młodzieży z doświadczeniem odrzucenia.
- Dlaczego grupa może dawać coś, czego nastolatek nie potrafi jeszcze przyjąć od rodziny.
- Podatność na presję i ryzykowne relacje.
- Przyjaźnie, pierwsze związki i intensywność relacji.
- Nastolatek, który robi bardzo dużo, żeby nie zostać ponownie odrzuconym.
- Jak reagować na znajomości, które budzą niepokój, bez automatycznego wzmacniania ich atrakcyjności.
- Jak zachować kontakt z nastolatkiem, którego coraz większa część życia toczy się poza domem.

7. Internet, seksualność, używki i zachowania ryzykowne

- Internet i media społecznościowe jako realna część życia, relacji i tożsamości nastolatka.
- Udostępnianie treści intymnych, kontakty z nieznanymi, cyberprzemoc i ryzykowne relacje online.
- Rozwój seksualny a wcześniejsze doświadczenia przemocy, zaniedbania lub seksualizacji.
- Jak rozmawiać o seksualności bez zawstydzania i moralizowania.
- Alkohol, niktyna i inne substancje: eksperymentowanie a wzorzec wymagający interwencji.
- Ucieczki, przemoc, zachowania przestępcze i inne zachowania wysokiego ryzyka.
- Bezpieczeństwo kontra kara: co jest najważniejsze, kiedy nastolatek przekroczył granicę.
- Jak sprawić, żeby młody człowiek nadal zadzwonił do rodzica, kiedy naprawdę znajdzie się w niebezpieczeństwie.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

8. Kim właściwie jestem? Tożsamość i historia nastolatka w pieczy

- Dorastanie jako czas budowania odpowiedzi na pytanie „kim jestem?”.
- Co oznacza budowanie tożsamości, kiedy własna historia zawiera porzucenie, przemoc, uzależnienie, pieczę i zmianę opiekunów.
- Potrzeba poznawania własnej historii.
- Rodzice biologiczni jako część tożsamości nastolatka niezależnie od jakości relacji z nimi.
- Idealizacja rodziny biologicznej i próby ponownego zbliżenia.
- Poszukiwanie rodzeństwa, krewnych i informacji o własnym pochodzeniu.
- „Jestem taki jak mój ojciec / moja matka”: lęk przed powtórzeniem historii.
- Jak rozmawiać o trudnej prawdzie bez budowania tożsamości dziecka wokół krzywdy.
- Prawo nastolatka do własnej interpretacji swojej historii.

9. Rodzina biologiczna wraca na pierwszy plan

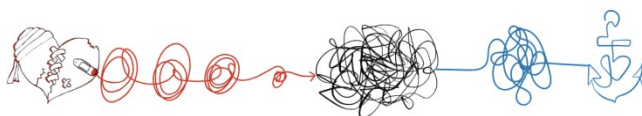
- Dlaczego w okresie dojrzewania może ponownie wzrosnąć znaczenie rodziny pochodzenia.
- Potrzeba sprawdzenia własnej historii i konfrontowania wcześniejszych wyobrażeń z rzeczywistością.
- Samodzielne kontakty z rodzicami i krewnymi, także poza kontrolą opiekunów.
- Media społecznościowe jako przestrzeń odnawiania relacji.
- Konflikt lojalności wobec rodziny zastępczej i biologicznej.
- Jak nie traktować zainteresowania rodziną biologiczną jako odrzucenia rodziny zastępczej.
- Jak być obok, kiedy nastolatek podejmuje decyzje, z którymi opiekun się nie zgadza.
- Jak pomóc mu zmierzyć się z kolejnym rozczarowaniem bez komunikatu „a nie mówiłem”.

10. Osiemnastka: magiczna granica, która niczego magicznie nie zmienia

- Pełnoletność prawna a dojrzałość do samodzielnego życia.
- Dlaczego pytanie o usamodzielnienie powinno pojawić się dużo wcześniej niż kilka miesięcy przed osiemnastką.
- Pieniądze, dokumenty, zdrowie, mieszkanie, nauka, praca i codzienna organizacja życia.
- Uczenie samodzielności przez doświadczenie, a nie wykład.
- Jak przekazywać odpowiedzialność bez pozostawienia młodego człowieka samego.
- Prawo do błędów i możliwość powrotu po pomoc.
- Szczególna sytuacja nastolatka, który trafił do rodziny krótko przed pełnoletnością.
- Co realnie można zbudować przez rok lub dwa i dlaczego nadal ma to ogromne znaczenie.

11. Co zostaje po pieczy?

- Czy osiemnaste urodziny kończą rolę rodziny?
- Formalne usamodzielnienie a trwałość relacji.
- Jak przejść z relacji opiekun–dziecko do relacji z młodym dorosłym.
- Pomaganie bez przejmowania odpowiedzialności za jego życie.
- Jak być dostępnym również wtedy, gdy młody człowiek wybiera inaczej, niż chcieliby opiekunowie.
- Kryzysy po usamodzielnieniu i możliwość powrotu do relacji.
- Znaczenie posiadania „swojego dorosłego” już po opuszczeniu pieczy.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

SZKOLENIE 5. TBRI® W CODZIENNOŚCI RODZINY ZASTĘPCZEJ.

Jak budować bezpieczeństwo, relacje i współpracę z dzieckiem po trudnych doświadczeniach

1. TBRI®: na czym naprawdę polega?

- TBRI® jako podejście oparte na relacji, bezpieczeństwie i zrozumieniu potrzeb dziecka.
- Dlaczego zachowanie jest informacją, a nie tylko problemem do wygaszenia.
- Trzy filary TBRI®: wzmacnianie (empowering), łączenie (connecting) i korygowanie (correcting).
- Dlaczego kolejność ma znaczenie: najpierw bezpieczeństwo i relacja, potem korekta zachowania.
- Czego TBRI® nie oznacza: braku granic, rezygnacji z wymagań ani „pozwalania na wszystko”.
- Jak odróżnić podejście relacyjne od pobłażliwości.

2. Wzmacnianie (empowering): najpierw ciało i poczucie bezpieczeństwa

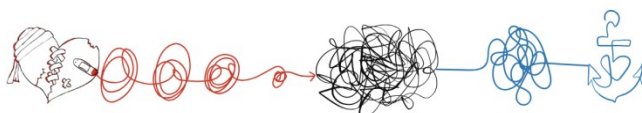
- Jak fizjologia wpływa na zachowanie dziecka.
- Sen, głód, pragnienie, ruch, przeciążenie sensoryczne i ich znaczenie dla regulacji.
- Dlaczego czasem „problem wychowawczy” zaczyna się dużo wcześniej, zanim pojawi się trudne zachowanie.
- Przewidywalność i struktura jako element bezpieczeństwa.
- Jak ograniczać liczbę sytuacji, w których dziecko musi radzić sobie ponad swoje możliwości.
- Rytm dnia, przejścia między aktywnościami i przygotowywanie dziecka do zmiany.
- Jak budować środowisko, które pomaga dziecku osiągnąć sukces.

3. Łączenie (connecting): relacja przed korektą

- Obecność dorosłego jako narzędzie regulacji.
- Kontakt wzrokowy, głos, postawa ciała i sposób zbliżania się do dziecka.
- Jak budować kontakt bez naruszania granic dziecka.
- Znaczenie wspólnej uwagi, zabawy i drobnych momentów relacyjnych.
- Głos dziecka: jak dawać wybór i wpływ bez odbierania dorosłemu jego roli.
- Jak reagować na odrzucenie i nie wycofywać się z relacji.
- Budowanie zaufania przez przewidywalność i naprawianie relacji po konflikcie.
- Dlaczego relacja nie jest nagrodą za dobre zachowanie.

4. Korygowanie (correcting): jak stawiać granice po TBRI®

- Korekta zachowania bez zawstydzania i eskalacji.
- Proaktywne i reaktywne strategie korekcyjne.
- Jasne, krótkie i możliwe do wykonania oczekiwania.
- Poprawka: możliwość ponownego wykonania zachowania w bezpieczny sposób.
- Wybór jako narzędzie współpracy.
- Kompromisy: gdzie można negocjować, a gdzie nie.
- Naturalne konsekwencje a kara.
- Jak reagować na zachowanie, które jest nieakceptowalne, nie zrywając relacji.
- Jak wracać do zasad po kryzysie.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

5. TBRI® przy zachowaniach, które najbardziej obciążają rodzinę

- Agresja i zachowania opozycyjne.
- Kłamstwa, kradzieże i ukrywanie informacji.
- Kontrolowanie dorosłych i sytuacji.
- Ucieczki i unikanie odpowiedzialności.
- Trudności z jedzeniem, snem, higieną i codziennymi obowiązkami.
- Silne reakcje na „nie”, zmianę planu lub przegraną.
- Co w TBRI® robimy inaczej niż w klasycznym modelu konsekwencji.
- Kiedy zachowanie przekracza zakres codziennych strategii i wymaga dodatkowej pomocy.

6. TBRI® a więź i wcześniejsze doświadczenia dziecka

- Dlaczego dziecko może potrzebować relacji, a jednocześnie jej unikać.
- Jak TBRI® odpowiada na potrzebę kontroli i brak zaufania do dorosłych.
- Znaczenie naprawy relacji po konflikcie.
- Jak nie interpretować trudności dziecka jako osobistego odrzucenia.
- Co oznacza bycie „bezpiecznym dorosłym” w praktyce.
- Jak budować relację z dzieckiem, które wcześniej nauczyło się, że dorosłym nie można ufać.
- Jak nie wymuszać bliskości i wdzięczności.

7. TBRI® w realnym domu, a nie w idealnych warunkach

- Jak stosować TBRI®, kiedy w domu jest więcej niż jedno dziecko.
- Co zrobić, gdy jedno dziecko wymaga ogromnej ilości uwagi i regulacji.
- Jak pogodzić indywidualne potrzeby z zasadami wspólnymi dla całej rodziny.
- Dzieci biologiczne i inne dzieci zastępcze wobec „innego traktowania”.
- Jak reagować, kiedy rodzeństwo mówi: „jemu wszystko wolno”.
- Co zrobić, kiedy jeden z opiekunów stosuje podejście TBRI®, a drugi reaguje bardziej klasycznie.
- Jak nie doprowadzić do sytuacji, w której cały dom zaczyna funkcjonować wokół jednego dziecka.
- Jak zachować własne granice i zasoby.

8. Kiedy TBRI® nie wystarcza

- TBRI® jako podejście wspierające, a nie odpowiedź na każdy problem.
- Kiedy zachowanie wymaga diagnozy, terapii, psychiatrii lub interwencji kryzysowej.
- Jak rozpoznawać sytuacje zagrażające bezpieczeństwu.
- FASD, ADHD, ASD, niepełnosprawność intelektualna i inne trudności: kiedy konieczne są dodatkowe dostosowania.
- Dlaczego brak efektu nie zawsze oznacza, że rodzic „źle stosuje metodę”.
- Jak modyfikować oczekiwania do możliwości konkretnego dziecka.
- Kiedy potrzebne jest wsparcie dla całej rodziny, a nie tylko kolejne narzędzie wychowawcze.

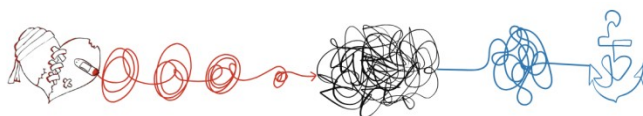
9. Od teorii do konkretnego: budowanie własnego planu TBRI®

- Analiza typowych sytuacji z codzienności rodzin zastępczych.
- Rozpoznawanie potrzeby ukrytej pod zachowaniem.
- Dobór strategii.
- Co możemy zmienić przed zachowaniem, w jego trakcie i po nim.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.

- Jak wybrać jeden lub dwa priorytety zamiast próbować zmienić wszystko naraz.
- Jak obserwować, czy dana strategia rzeczywiście pomaga.
- Budowanie prostego planu działania dla konkretnego dziecka.

DZIECKO, KTÓRE PRZETRWAŁO. DOROSŁY, KTÓRY MA WYTRWAĆ. WYDARZENIA, KTÓRE ZOSTAWIŁY ŚLAD.